

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VII./2022
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 324/2021
populárny názov	Vecný prieskum exekučného titulu - platobný rozkaz
sudca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.07.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 2 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 3 písm. e
analytická právna veta	Iba taká interpretácia § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku, podľa ktorej všeobecnému súdu v exekučnom konaní prináleží skúmať exekučný titul – platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom z hľadiska posúdenia dôvodnosti vymáhania nároku, ktorý má pôvod v spotrebiteľskej zmluve, teda skúmať, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a či netrpí vadami, ktoré majú vplyv na nárok vymáhaný v exekučnom konaní, zodpovedá naplneniu cieľov sledovaných smernicou 93/13/EHS. Ak všeobecný súd odmietne preskúmanie exekučného titulu, ktorý bol vydaný vyšším súdnym úradníkom na podklade spotrebiteľskej zmluvy, rezignuje tým na princíp efektívnej ochrany spotrebiteľa, ktorý je, spočívajúc v princípe rovnosti zbraní, súčasťou základného práva na súdnu ochranu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je povinnou v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde o vymoženie istiny 3 065,90 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým je platobný rozkaz. Platobný rozkaz bol vydaný na podklade zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej medzi právnym predchodcom oprávneného ako veriteľom a sťažovateľkou ako dlžníčkou 2. mája 2015. Okresný súd 28. apríla 2020 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Upovedomenie o začatí exekúcie bolo sťažovateľke doručené 13. mája 2020. Sťažovateľka 28. mája 2020 podala návrh na zastavenie exekúcie v zmysle § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku. V návrhu argumentovala, že platobný rozkaz je nespôsobilým a nevykonateľným exekučným titulom, vydaným nie sudcom, ale vyšším súdnym úradníkom, navyše bez ex offo súdnej kontroly spotrebiteľskej zmluvy, a to s poukazom na závery rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „súdny dvor“) vo veci C-448/17 z 20. septembra 2018.

	<p>O návrhu na zastavenie exekúcie rozhodol okresný súd uznesením zo 17. augusta 2020 vydaným vyššou súdnou úradníčkou (ďalej len „uznesenie vyššej súdnej úradníčky“) tak, že návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie v celom rozsahu zamietol. Konštatoval, že sťažovateľka mala možnosť podľa § 267 CSP podať proti platobnému rozkazu odpor a uplatniť v ňom všetky svoje výhrady proti platobnému rozkazu, čo však neurobila. Exekučný súd nenahrádza rozhodovacia činnosť súdu v základnom konaní.</p> <p>Okresný súd uznesením z 26. januára 2021 (ďalej len „uznesenie sudkyne“) sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky zamietol. Dôvodil, že, vychádzajúc z rozsudku súdneho dvora vo veci C-49/14, okolnosť, že vnútroštátna právna úprava priznáva právomoc v oblasti vydávania platobných rozkazov súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, nemôže ohroziť zachovanie potrebného účinku smernice 93/13/EHS, keďže je preskúmanie neprítomnosti nekalých podmienok v dotknutej zmluve sudcom stanovené v prípade odporu proti platobnému rozkazu. Ak spotrebiteľ odpor nepodá, sudca nemôže uskutočniť ex offo preskúmanie neprítomnosti nekalých zmluvných podmienok.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Uznesením ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2022-9 z 15. júna 2022 došlo k zjednoteniu právneho názoru vysloveného I. senátom ústavného súdu v uznesení č. k. I. ÚS 166/2021 z 20. apríla 2021 a odlišného právneho názoru, ku ktorému dospel III. senát ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 324/2021. Ústavný súd uznesením č. k. PLz. ÚS 1/2022-9 z 15. júna 2022 rozhodol, že „Ak právna úprava umožňuje spotrebiteľovi podať proti platobnému rozkazu vydanému vyšším súdnym úradníkom odpor v lehote 15 dní od jeho doručenia, pričom odpor musí byť vecne odôvodnený, potom výklad a uplatnenie § 53 ods. 3 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov nie je v súlade so základným právom spotrebiteľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ak súd v exekučnom konaní odmieta preskúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré mali vplyv na vymáhaný nárok vzniknutý v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z dôvodu, že spotrebiteľ proti platobnému rozkazu odpor nepodal.“.</p> <p>Podstatou eurokonformného výkladu spotrebiteľského práva je zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ bol viazaný nekalou podmienkou, čiže úsudok všeobecného súdu o tom, či a prečo treba danú podmienku považovať za neprijateľnú. Tým sa požadovaná vyváženosť vzťahu dosahuje.</p> <p>Vo vzťahu k záveru okresného súdu o nemožnosti exekučného súdu skúmať vecnú stránku exekučného titulu ústavný súd uvádza, že z rozsudku súdneho dvora C-448/17 vyplýva, že súdny dvor na rozdiel od okresného súdu v štádiu vykonávacieho konania a priori nevylučuje preskúmanie exekučného titulu – platobného rozkazu vydaného vyšším súdnym úradníkom z hľadiska existencie neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ktorá bola podkladom na jeho vydanie, a teda vecnej správnosti exekučného titulu. Práve naopak, súdny dvor (za situácie, keď vnútroštátna právna úprava zveruje právomoc vydať platobný rozkaz vyššiemu súdnemu úradníkovi, pričom stanovuje iba 15-dňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje odpor vecne odôvodniť – o takúto situáciu ide aj v prípade sťažovateľky, keďže platobný rozkaz bol vydaný podľa § 265 ods. 1 CSP, pozn.) považuje za nevyhnutné takúto kontrolu existencie neprijateľných zmluvných podmienok vo vykonávacom konaní uskutočniť ex offo (za podmienky, že to vnútroštátna právna úprava umožňuje), pretože len vtedy možno považovať ciele sledované smernicou 93/13/EHS za naplnené. V zmysle záverov súdneho dvora musí vnútroštátny súd posúdiť, či vnútroštátna právna úprava takýto prieskum v štádiu vykonávacieho konania umožňuje.</p> <p>Iba taká interpretácia § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku, podľa ktorej všeobecnému súdu v exekučnom konaní prináleží skúmať exekučný titul –</p>

	<p>platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom z hľadiska posúdenia dôvodnosti vymáhania nároku, ktorý má pôvod v spotrebiteľskej zmluve, teda skúmať, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a či netrpí vadami, ktoré majú vplyv na nárok vymáhaný v exekučnom konaní, zodpovedá naplneniu cieľov sledovaných smernicou 93/13/EHS.</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd ako exekučný súd zastáva názor o neexistencii jeho právomoci vecného prieskumu exekučného titulu – platobného rozkazu vydaného na podklade spotrebiteľskej zmluvy, je zrejmé, že pri posudzovaní návrhu na vykonanie exekúcie a jeho príloh v zmysle § 53 ods. 1 Exekučného poriadku splnenie podmienok podľa § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku okresným súdom skúmané nebolo, hoci skúmané malo byť. Sťažovateľka však po tom, ako jej súdnym exekútorom bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie, podala v zmysle § 61k ods. 2 Exekučného poriadku návrh na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, podľa ktorého súd exekúciu zastaví v celom rozsahu alebo v časti, ak sú tu iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu. Týmto je v štádiu posudzovania návrhu na zastavenie exekúcie vytvorený priestor pre okresný súd napraviť pochybenie, ktorého sa dopustil pred udelením poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi a exekučný titul skúmať z hľadiska posúdenia dôvodnosti vymáhania nároku, ktorý má pôvod v spotrebiteľskej zmluve, teda skúmať, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a či netrpí vadami, ktoré majú vplyv na nárok vymáhaný v exekučnom konaní [§ 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku].</p> <p>Pokiaľ ide o argument okresného súdu, že sťažovateľka sa proti platobnému rozkazu mohla brániť podaním odporu v základnom konaní, pričom však toto svoje oprávnenie nevyužila, tu ústavný súd konštatuje, že v zmysle záverov rozsudku súdneho dvora C-448/17 je problematickou už samotná situácia, keď je právomoc vydať platobný rozkaz zverená vyššiemu súdnemu úradníkovi, možnosť podania odporu proti platobnému rozkazu je limitovaná lehotou 15 dní a odpor je nutné vecne odôvodniť. Pre súdny dvor nie je rozhodujúcou okolnosťou, spôsobilou zvrátiť záver o nenaplnení cieľov smernice 93/13/EHS, či spotrebiteľ možnosť podať odpor využil alebo nevyužil. Podľa súdneho dvora vnútroštátna práva úprava, akou je právna úprava Slovenskej republiky, vyvoláva nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ odpor nepodá. Z tohto pohľadu je preto skutočnosť, že spotrebiteľ (v tomto prípade sťažovateľka) odpor proti platobnému rozkazu nepodal, irelevantná (body 52 a 53 rozsudku súdneho dvora C-448/17).</p> <p>Na základe uvedeného okresný súd nemohol odmietnuť preskúmanie exekučného titulu, ktorý bol vydaný vyšším súdnym úradníkom na podklade spotrebiteľskej zmluvy, pretože tým rezignoval na princíp efektívnej ochrany spotrebiteľa, ktorý je, spočívajúc v princípe rovnosti zbraní, súčasťou základného práva na súdnu ochranu. Tým teda došlo zo strany okresného súdu k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	<p>rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-448/17 z 20. septembra 2018.</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-neprijateľné podmienky exekúcia-exekučný titul spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-ochrana spotrebiteľa platobný rozkaz spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-spotrebiteľská zmluva vyšší súdny úradník</p>

spisová značka	III. ÚS 405/2021
populárny názov	Judikátórne stabilizovateľná právna otázka
sudca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	23.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	<p>Účelom dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku v aktuálnej regulácii civilného procesu je nepochybne okrem zjednocovania judikatúry aj ochrana subjektívnych práv sporových strán.</p> <p>Najvyšší súd, ktorý odmietol dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné s odôvodnením, že nesprávne právne posúdenie sa musí týkať otázky, ktorá svojou povahou musí byť judikátórne stabilizovateľná, inak povedané, musí v sebe skrývať potenciál byť predmetom judikátórneho ustálenia, ktorému chýba opora v Civilnom sporovom poriadku, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>V právnej veci navrhovateľky proti sťažovateľovi o určenie výživného na manželku, okresný súd o návrhu navrhovateľky rozhodol rozsudkom zo 7. septembra 2018, ktorým zaviazal sťažovateľa platiť navrhovateľke výživné v sume 200 eur mesačne, spolu s povinnosťou platiť zaostané výživné v pravidelných splátkach. O podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom z 24. januára 2019, ktorým rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.</p> <p>Rozsudok odvolacieho súdu sťažovateľ napadol dovolaním, prípustnosť ktorého odôvodnil dovolacími dôvodmi podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. O podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením, ktorým dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné odmietol. Najvyšší súd dospel k záveru, že obsahom podaného dovolania boli v skutočnosti tvrdenia dovolateľa o tom, ako súdy nižšej inštancie nesprávne v jeho neprospech vyhodnotili vykonané dôkazy. Podľa dovolateľa konanie navrhovateľky spočíva v šikanóznom výkone práva, nerešpektovaní vykonateľného súdneho rozhodnutia a v neoprávnenom a zámernom zasahovaní do výkonu rodičovských práv povinného mali súdy nižšej inštancie vyhodnotiť ako konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi a na základe toho navrhovateľke právo na výživné s poukazom na § 75 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) nepriznať.</p>
z odôvodnenia	<p>Úlohou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je v prípade, že ním dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (tak ako to je aj v prípade sťažovateľa) riešenie zásadných právnych otázok, ktoré neboli vyriešené dovolacím súdom v jeho rozhodovacej praxi [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], prípadne zjednocovanie judikatúry [§ 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP]. Aj z týchto dôvodov preto prípadné rozhodnutie najvyššieho súdu v dovolacom konaní presahuje hranice rozhodnutia inter partes, keďže má oveľa širší a všeobecnejší dosah pre aplikačnú prax všeobecných súdov.</p> <p>Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa z dvoch dôvodov: 1. dovolacie námietky sťažovateľa majú skutkovú, nie právnu povahu a 2. otázka rozporu s dobrými mravmi je v každom spore tak jedinečná, že tu ani nemožno očakávať, že by existovala ustálená judikatúra.</p> <p>Sťažovateľ v dovolaní uviedol, že podľa jeho názoru „nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ale i súdom prvej inštancie spočíva v tom, že oba súdy nesubsumovali zistený skutkový stav pod... právnu normu vyjadrenú v</p>

ustanovení § 75 ods. 2 Zákona o rodine, v dôsledku tej skutočnosti, že konanie Navrhovateľky vo vzťahu k Povinnému nevyhodnotili ako konanie, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi, a teda nebol podľa názoru súdov ani daný dôvod pre aplikáciu ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine a zamietnutie návrhu Navrhovateľky na priznanie výživného z dôvodu, že by jeho priznanie bolo v rozpore s dobrými mravmi. 5 Tento záver je však podľa Povinného nesprávny, keď z ustáleného skutkového stavu možno naopak prijať opačný záver.“. Zároveň sťažovateľ v dovolaní (strana 3 a 4) formuloval tri právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktoré podľa sťažovateľa dosiaľ neboli v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu riešené.

Z obsahu dovolania sťažovateľa vyplýva, že problém nastolený sťažovateľom v dovolaní sa jednoznačne týka právneho posúdenia, nie skutkovej stránky veci. Bytostnou súčasťou právneho posúdenia veci je skúmanie subsumovateľnosti ustáleného skutkového stavu pod ustanovenie právnej normy. Práve tento aspekt sťažovateľ v dovolaní (ako je to citované v predchádzajúcom odseku) nastolil a voči výsledku subsumpcie skutkového stavu zisteného v jeho veci pod § 75 ods. 2 zákona o rodine, ku ktorému dospel odvolací súd, vyjadril výhrady. Preto, keď najvyšší súd v bode 19 odôvodnenia svojho uznesenia uvádza, že „obsahom podaného dovolania boli v skutočnosti tvrdenia dovolateľa o tom, že súdy nižšej inštancie nesprávne v jeho neprospech vyhodnotili vykonané dôkazy“, ústavný súd je toho názoru, že ide o deformovanú interpretáciu skutočného obsahu dovolania sťažovateľa. Sťažovateľ v dovolaní zjavne kritizoval, že súdy nižšej inštancie v jeho neprospech právne posúdili (alebo inak „právne vyhodnotili“) ustálený skutkový stav. Sťažovateľ nenamieta, že bolo potrebné vykonať ďalšie dôkazy, ktoré sa nevykonali, nenamieta ani skutkové závery, ku ktorým konajúce súdy dospeli pri hodnotení vykonaných dôkazov, takže zjavne nejde o dovoláciu argumentáciu, ktorá by atakovala skutkovú stránku základného konania.

Vo vzťahu k druhému dôvodu odmietnutia dovolania sťažovateľa ústavný súd uvádza, že najvyšší súd v podstate vytvoril nový dôvod prípustnosti dovolania, a to že nesprávne právne posúdenie sa musí týkať otázky, ktorá svojou povahou musí byť judikátorne stabilizovateľná, inak povedané, musí v sebe skrývať potenciál byť predmetom judikátorneho ustálenia. Vice versa, najvyšší súd zaviedol nový dôvod neprípustnosti dovolania, ktorým je taká špecifická povaha právnej otázky, že má za následok jej nestabilizovateľnosť v judikatúre. Uvedeným záverom najvyššieho súdu však chýba opora v CSP. Najvyšší súd odmietnutím dovolania sťažovateľa na základe takéhoto odôvodnenia odmietol poskytnúť sťažovateľovi súdnu ochranu v kvalite vyžadovanej čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože nerešpektoval zákonné medze, v rámci ktorých sa sťažovateľ ako dovolateľ súdneho prieskumu domáhal (čl. 51 ods. 1 ústavy). Najvyšší súd pri tomto dôvode odmietnutia dovolania v podstate (v bode 20 odôvodnenia) naznačuje, že účelom dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je výlučne tvorba ustálenej rozhodovacej praxe, čo by znamenalo, že v konaní o takom dovolaní sa vôbec neposkytuje ochrana základným právam a slobodám. To však nie je v súlade nielen s judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 336/2019), ale ani s podstatou súdnej ochrany, ktorou je ochrana subjektívnych práv. Účelom dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku v aktuálnej regulácii civilného procesu je teda nepochybne okrem zjednocovania judikatúry aj ochrana subjektívnych práv sporových strán. Najvyšší súd svojím rozhodnutím pripodobnil dovolacie konanie vyvolané podaním dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP zjednocovaniu judikatúry podľa „zákona o súdoch“.

0. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného, konštatuje, že výklad a aplikácia ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšším súdom na prípad sťažovateľa je arbitrárna a jeho závery v napadnutom rozhodnutí sú z tohto dôvodu ústavne neudržateľné. Najvyšší súd odmietnutím dovolania sťažovateľa v dôsledku nesprávnej interpretácie skutočného obsahu dovolania sťažovateľa zamedzil sťažovateľovi prístup k dovolaciemu súdu, v dôsledku čoho porušil označené právo sťažovateľa. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím

	najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	dovolacie dôvody-nesprávne právne posúdenie dobré mravy (boni mores) vyživovacia povinnosť-výživné dovolanie-prípustnosť

spisová značka	III. ÚS 432/2021
populárny názov	Sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.07.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Charta základných práv Európskej únie čl. 47 Charta základných práv Európskej únie čl. 7 Charta základných práv Európskej únie čl. 8 ods. 1 Charta základných práv Európskej únie čl. 8 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 22 ods. 1 Charta základných práv Európskej únie čl. 8 ods. 3
analytická právna veta	Z obsahu záveru prijatého v rozsudku Súdneho dvora C 73/16 je zrejmé, že pripúšťa možnosť prijatia vnútroštátnej úpravy podmieňujúcej poskytnutie súdnej ochrany využitím iného opravného prostriedku, avšak posúdenie zákonnej úpravy tohto opravného prostriedku (v tomto prípade sťažnosti) ponecháva výlučne na vnútroštátne orgány. Kľúčovú úlohu teda pri posúdení opravného prostriedku prirodzene zohráva zákonná úprava opravného prostriedku – sťažnosti, a to predovšetkým z pohľadu zaistenia reálnych možností ochrany hmotných a procesných práv konkrétnej osoby vrátane zabezpečenia nadväzujúcej súdnej ochrany, t. z. posúdenie nielen formálnej možnosti jej využitia, ale aj faktickej „účinnosti“.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia podali žalobu o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v Občianskeho súdneho poriadku proti Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný 1“) a Kriminálnemu úradu finančnej správy (ďalej len „žalovaný 2“) z dôvodu, že orgány štátnej správy ich vedú v spornom zozname. Sporný zoznam obsahuje zoznam fyzických osôb s tým, že k jednotlivej fyzickej osobe sú spravidla priradené právnické osoby, v ktorých bol „biely kôň“ činný s uvedením jeho rodného čísla, daňového identifikačného čísla daňového subjektu, v ktorom bol biely kôň činný, a uvedenia funkčného obdobia bieleho koňa. Žaloby sťažovateľov boli zamietnuté, boli aj predmetom ústavného prieskumu. Najvyšší súd vzhľadom na procesnoprávne a hmotnoprávne nejasnosti v predmetnej veci vyplývajúce zo vzájomne súvisiacich nálezov ústavného súdu č. k. III. ÚS 376/2015 z 27. októbra 2015, III. ÚS 375/2015 z 20. októbra 2015 a č. k. I. ÚS 290/2015 zo 7. októbra 2015 (sporná otázka vyčerpania prostriedkov nápravy a prípustnosti takto získaného sporného zoznamu ako dôkazného prostriedku) dospel k záveru, že predmetná vec je dotknutá relevantnými ustanoveniami práva Európskej únie, preto konanie prerušil a sformuloval a zaslal 4 prejudiciálne otázky na Súdny dvor týkajúce sa výkladu Charty

	<p>základných práv Európskej únie a smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov. Súdny dvor prejudiciálnu otázku akceptoval a svoju odpoveď prostredníctvom rozsudku C-73/16 z 27. septembra 2017 zaslal konajúcemu senátu najvyššieho súdu.</p> <p>Napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 18. novembra 2020 boli následne žaloby sťažovateľov zamietnuté okrem iného predovšetkým pre neunesenie dôkazného bremena zo strany účastníkov konania, ktorým zároveň nepriznal ich nárok na náhradu trov konania.</p> <p>Proti napadnutému uzneseniu sťažovateľa v podstatnom argumentujú, že najvyšší súd na jednej strane tvrdí, že v predmetnom konaní neunesli dôkazné bremeno, avšak na strane druhej návrhy na dokazovanie na preukázanie vedenia namietaného zoznamu bielych koní zamietol z dôvodu utajovaných skutočností. Záver o nevedení sporného zoznamu označili za silno spochybnený už len tým, že tento zoznam bol predmetom viacerých súdnych konaní vrátane konaní pred ústavným súdom i Súdnym dvorom Európskej únie. Sťažovatelia považujú postup najvyššieho súdu preto za svojvoľný. Tvrdia tiež, že vedenie zoznamu bielych koní neobstojí v teste legality, legitimacy ani proporcionality. Sťažovatelia sa až z médií dozvedeli, že takýto zoznam existuje a že sú v tomto zozname evidovaní.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K argumentácii najvyššieho súdu týkajúcej sa sťažnosti ako účinného prostriedku nápravy:</p> <p>Najvyšší súd, interpretujúc odpovede rozsudku Súdneho dvora, dospel v napadnutom uznesení k záveru o nesprávnosti právnych záverov ústavného súdu vyslovených v jeho nálezochoch vydaných vo veciach sp. zn. III. ÚS 375/2016 a sp. zn. III. ÚS 376/2015 ohľadom posúdenia sťažnosti ako účinného prostriedku nápravy v predmetnej veci.</p> <p>Z obsahu záveru prijatého v rozsudku Súdneho dvora C 73/16 je zrejmé, že pripúšťa možnosť prijatia vnútroštátnej úpravy podmieňujúcej poskytnutie súdnej ochrany využitím iného opravného prostriedku, avšak posúdenie zákonnej úpravy tohto opravného prostriedku (v tomto prípade sťažnosti) ponecháva výlučne na vnútroštátne orgány. Kľúčovú úlohu teda pri posúdení opravného prostriedku prirodzene zohráva zákonná úprava opravného prostriedku – sťažnosti, a to predovšetkým z pohľadu zaistenia reálnych možností ochrany hmotných a procesných práv konkrétnej osoby vrátane zabezpečenia nadväzujúcej súdnej ochrany, t. z. posúdenie nielen formálnej možnosti jej využitia, ale aj faktickej „účinnosti“. Uvedené tvrdenie, že prostriedok nápravy musí byť účinný ako po právnej stránke, tak i v samotnej praxi, je napokon súčasťou konštantnej judikatúry ESJP (porov. napr. rozsudok veľkého senátu ESJP z 26. 10. 2000, Kudla proti Poľsku, sťažnosť č. 30210/96, ods. 157; rozsudok ESJP z 29. 4. 2003, McGlinchey a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 50390/99, ods. 62).</p> <p>Pokiaľ by teda v tomto prípade bola sťažnosť považovaná za účinný prostriedok nápravy, jej využitie by malo byť relevantné z hľadiska plynutia lehôt a včasnosti podania žaloby, t. z. jej využitie by malo mať automaticky vplyv na plynutie lehoty na podanie žaloby. V pochybnostiach teda u prostriedkoch ochrany, ktorých povaha nie je z právnej úpravy zrejmalá, potom platí, že ich využitie nemôže byť jednotlivcovi pre účel plynutia lehôt k podaniu žaloby o inom zásahu orgánu verejnej správy na ujmu.</p> <p>Využitie sťažnosti podľa zákona o sťažnostiach podľa ústavného súdu v predmetnej veci neposkytovalo dostatočný priestor na poskytnutie ochrany či nápravy pred nezákonným zásahom, išlo by teda zjavne len o formálny, a nie faktický prostriedok nápravy bez požadovaného dostatočného ochranného účelu. Samotné závery najvyššieho súdu stoja v tomto smere podľa ústavného súdu na vratkom základe, čoho si ale bol tento súd zjavne vedomý, keďže žaloby v</p>

	<p>predmetnej veci sťažovateľov nezamietol z dôvodu ich neprípustnosti, t. j. nevyužitia prostriedkov nápravy v predmetnej veci. S prihliadnutím na uvedené dôvody ústavný súd spomínané výhrady najvyššieho súdu k záverom ústavného súdu v nálezoč č. k. III. ÚS 375/2015 a č. k. III. ÚS 376/2015 nepovažoval za relevantné.</p> <p>K námietkam nesprávneho posúdenia autorstva sporného zoznamu a s tým spojeného iného zásahu orgánu verejnej moci:</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu záver najvyššieho súdu o nepreukázaní autorstva sporného zoznamu je prirodzeným výsledkom voľného hodnotenia dôkazov týmto súdom, ktorý v napadnutom rozhodnutí primerane vysvetlil hodnovernosť jednotlivých dôkazov, ako aj z akého dôvodu ich pre rozhodnutie predmetnej veci považoval za relevantné. Skutočnosť, že sťažovatelia jednotlivé dôkazy hodnotia rozdielne, sama osebe nemôže byť dôvodom vyslovenia porušenia ich práv. V tejto súvislosti sú podľa ústavného súdu bezpredmetné aj námietky sťažovateľov týkajúce sa procesných garancií ochrany ich práva na súkromie odvolávajúce sa na rozhodnutia ESLP, vo veci Catt proti Spojenému kráľovstvu, č. 43514/15 z 24. januára 2019, vec Szabó a Vissy proti Maďarsku, č. 37138/14 z 12. januára 2016, ktorých závery by mohli byť aplikovateľné v predmetnej veci iba pri preukázaní skutočnosti, že žalovaní osobné údaje sťažovateľov zhromaždili a neoprávnene uchovávali.</p> <p>K viazanosti najvyššieho súdu závermi vyplývajúcimi z nálezov ústavného súdu a rozsudku Súdneho dvora:</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že bod 90 rozsudku Súdneho dvora C-73/16, v ktorom usmernil ďalší postup najvyššieho súdu s tým, že má overiť, či existencia sporného zoznamu a skutočnosť, že obsahuje osobné údaje sťažovateľa 4, sú spochybnené v rámci sporu vo veci samej a prípadne, či má táto osoba v tomto ohľade k dispozícii iné dôkazné prostriedky, jednoznačne vyvracia tvrdenie sťažovateľov o definitívnom posúdení autorstva sporného zoznamu Súdny dvorom. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že ústavný súd, ako aj Súdny dvor vo svojich rozhodnutiach vychádzali z hodnotenia skutkového a právneho stavu predmetných vecí v čase ich preskúmania a v rámci v tom čase existujúcej dôkaznej situácie, t. j. pred vykonaním dokazovania najvyšším súdom po doručení spomínaných nálezov ústavného súdu.</p> <p>K odmietnutiu návrhov na vykonanie dokazovania:</p> <p>Interné podklady, ktoré slúžia na vyhodnotenie informácií z databáz, resp. spracovanie informácií z databáz, je potrebné považovať za získané v súlade s legitímnym cieľom a takémuto postupu nemožno v rovine ústavnoprávnej nič vytknúť. Pri vyhodnotení uvedených skutočností je podľa ústavného súdu logické, že najvyšší súd ďalšie dôkazné návrhy sťažovateľov na preukázanie autorstva sporného zoznamu či ich vedenia v iných obdobných záznamoch odmietol a dôvodom ich odmietnutia nebola samotná skutočnosť, že by tieto dôkazy patrili medzi utajované skutočnosti, ale ich zjavná neefektívnosť z hľadiska preukázania skutočností relevantných pre rozhodnutie vo veci samej.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu za ústavne udržateľné a nezistil, že by jeho odôvodnenie v tejto časti bolo poznamenané svojvôľou, ktorá by zakladala dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľmi označených práv.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>dokazovanie-dôkazné bremeno</p>

	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces osobné údaje-ochrana osobných údajov rozhodnutie-odôvodnenie práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena
--	--

spisová značka	III. ÚS 452/2021
populárny názov	Právo na zákonného sudcu
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	23.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Právo na výber zákonného sudcu náhodným spôsobom a priori nevyučuje určitú racionalitu prerozdelenia konkrétne určeného okruhu vecí jednotlivým sudcom, tá však vždy musí sledovať zákonný cieľ (v tomto prípade ním bolo dosiahnutie rovnomernej zaťaženia sudcov po nástupe nových sudcov na okresný súd, pozn.) a musí byť vykonaná zákonným spôsobom (náhodný výber minimálne z dvoch sudcov).
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ sa ako žalobca domáhal na okresnom súde zaplataenia nájomného (480 eur s príslušenstvom). Na všetkých súdnych inštanciách všeobecného súdnictva (okresný súd, odvolací krajský súd, dovolací najvyšší súd) sťažovateľ neuspel. K prostriedkom procesného útoku sťažovateľ pridal aj námietku nezákonného sudcu, ktorá sa postupne stala jeho dominantným prostriedkom súdnej ochrany. Krajský súd v napadnutom rozsudku podrobne opísal pridelenie veci na okresnom súde prvotne sudkyňi JUDr. Ingrid Kalinákovej a po jej kariérnom postupe na krajský súd náhodným výberom sudkyňi JUDr. Daniele Baranovej. Na základe dodatku k rozvrhu práce č. 15 z roku 2017 boli veci pridelené pôvodne JUDr. Kalinákovej následne prerozdelené medzi sudkyne JUDr. Zuzanu Berežnú a JUDr. Danu Farkášovú, a to prostredníctvom technických prostriedkov.</p> <p>Na základe dovolania sťažovateľa, v ktorom namietal, že v jeho veci v konaní na okresnom súde rozhodoval nezákonný sudca, sa najvyšší súd stotožnil s už uvedenou argumentáciou krajského súdu.</p> <p>Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na súdnu ochranu, základného práva na zákonného sudcu a práva na spravodlivé súdne konanie je založená na jeho tvrdení o netransparentnosti pridelenia jeho veci na okresnom súde zákonnému sudcovi a následne spochybňuje aj pridelenie veci na krajskom a najvyššom súde zákonným sudcom náhodným výberom, pretože mu nebolo umožnené nahliadnuť do evidenčných pomôcok súdu.</p>
z odôvodnenia	Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom tento súd v plnom rozsahu odkázal na rozsudok krajského súdu (konkrétne jeho str. 15) a v ňom popísanú odpoveď, ktorou sa krajský súd vysporiadal so sťažovateľovou námietkou nezákonného sudcu. Najvyšší súd túto odpoveď krajského súdu posúdil ako dôslednú a podrobnú, konštatujúc zároveň, že k nej nemá čo dodať a považuje ju za správnu. Následne uviedol, že námietka nezákonnosti 6 sudcu nemá podľa neho žiadne opodstatnenie, pretože neobsahuje relevantný dôvod a dôkaz spôsobilý spochybníť správnosť postupu krajského súdu pri pridelení veci do senátu 21C.
	Ústavný súd sa oboznámil s rozvrhmi práce okresného súdu na rok 2016 a 2017, ako aj ich dodatkami (rozvrhy práce sú verejne prístupné na stránke ministerstva spravodlivosti, pozn.) a zistil, že krajským súdom popísaná genéza pridelenia

spisu bola vykonaná v súlade s prijatým rozvrhom práce na rok 2017 a jeho dodatkom č. 14 účinným od 1. novembra 2017 a dodatkom č. 15 účinným od 1. decembra 2017. Dôvodom prijatia týchto dodatkov bolo v prvom prípade odchod sudkyne JUDr. Ingrid Kalinákovej na súd vyššej inštancie pokrytý zákonným dôvodom zmeny v obsadení súdu uvedeným v § 51 ods. 4 písm. b) zákona o súdoch a v druhom prípade (bod 5 dodatku č. 15) výrazná nerovnomernosť zaťaženia sudcov podľa § 51 ods. 4 písm. c) riešená v spojení s nástupom sudkyne JUDr. Zuzany Berežnej na okresný súd.

Ústavný súd po oboznámení sa s rozvrhmi práce okresného súdu na rok 2016 a 2017, ako aj ich dodatkami konštatuje, že v nich formulované pravidlá pre pridelovanie doručených návrhov, ako aj pravidlá následného prerozdelenia už pridelených vecí boli transparentné, zrozumiteľné a spätne verifikovateľné. K zmenám zákonného sudcu v predmetnej veci došlo zjavne v dôsledku pôsobenia vonkajších faktorov, ktorými sa zmenila skladba súdu (odchod sudkyne na súd vyššej inštancie – zmena v obsadení súdu a nerovnomerná zaťaženosť sudcov v spojení s nástupom novej sudkyne), t. j. na základe legitímnych zákonných dôvodov a v súlade s rozvrhom práce.

V súvislosti s určeným pomerom prerozdelenia vecí 1:9 medzi dve sudkyne okresného súdu v zmysle dodatku č. 15 rozvrhu práce na rok 2017 ústavný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že právo na výber zákonného sudcu náhodným spôsobom a priori nevylučuje určitú racionalitu prerozdelenia konkrétne určeného okruhu vecí jednotlivým sudcom, tá však vždy musí sledovať zákonný cieľ (v tomto prípade ním bolo dosiahnutie rovnomernej zaťaženia sudcov po nástupe nových sudcov na okresný súd, pozn.) a musí byť vykonaná zákonným spôsobom (náhodný výber minimálne z dvoch sudcov).

Z uvedeného možno urobiť záver, že formálne pravidlá prerozdelenia už pridelených vecí stanovených rozvrhom práce okresného súdu na rok 2017, ktoré boli preskúmané ako krajským, tak i najvyšším súdom výkladom príslušných ustanovení spomínaného rozvrhu práce s jeho dodatkami, predstavuje v okolnostiach danej veci ústavne akceptovateľný spôsob predvídateľného určenia zákonného sudcu podľa rozvrhu práce.

Sťažovateľ tiež žiadal o umožnenie nazretia do evidenčných pomôcok súdu, čo mu však podľa neho zo strany súdov nebolo umožnené, napriek tomu, že sa ho v priebehu jednotlivých konaní dožadoval. Ústavný súd vzhľadom na argumentáciu sťažovateľa zaslal súdom konajúcim v jeho veci výzvy na predloženie všetkých im dostupných podkladov preukazujúcich náhodné pridelenie vecí sťažovateľa.

Zo zaslaných podkladov je zrejmé, že pridelenie vecí je evidované prostredníctvom súdneho registra, ktorý je v zmysle spomínanej vyhlášky definovaný ako evidenčná pomôcka.

tieto podklady obsahujúce údaje zo súdnych registrov jednotlivých súdov, ktorých sa sťažovateľ v záujme ochrany ním uvedených práv domáha, nedovoľujú identifikovať konkrétny spôsob náhodného výberu zákonného sudcu jednotlivých vecí. Ako ústavný súd zistil zo zaslaných podkladov, tento fakt bol sťažovateľovi krajským súdom ozrejmenej už v rámci odôvodnenia jeho rozhodnutia č. k. 1Spr1/2/2020 z 24. januára 2020, v ktorom krajský súd uviedol, že aktuálna verzia programových prostriedkov – súdneho manažmentu, ktorú využívajú ako okresný, tak i krajský súd, neumožňuje zobrazenie informácií o senátoch a ich pomeroch pridelovania, ktoré boli použité pri náhodnom pridelovaní v konkrétnom spise. Táto informácia sa dá získať len priamo z databázy súdneho manažmentu. V databáze súdneho manažmentu sa však nachádza len v zašifrovanej podobe, ktorú dokáže dekódovať len tvorca programu. Takýmto spôsobom sa zabráňuje akémukoľvek subjektívnemu zásahu do náhodného pridelovania vecí programovými prostriedkami podľa pravidiel upravených v rozvrhu práce.

	. Zohľadňujúc v tomto prípade zjavne silnú hypotetickosť sťažovateľových námietok, resp. absenciu relevantnej pochybnosti ohľadom nerešpektovania práva náhodného výberu zákonného sudcu a neodňatia veci zákonnému sudcovi, ďalej zjavnú nemožnosť priamym spôsobom preukázať kritériá náhodného výberu zákonného sudcu súdmi zúčastnenými na rozhodovaní v tejto veci, ako aj ďalšie práva (napr. právo nazerať do spisu, právo podať námietku zaujatosti) sťažovateľa, ktorých realizácia v priebehu konania dotvára a zabezpečuje ochranu ústavného základného práva na zákonného sudcu, však ústavný súd dospel k záveru, že k zásahu do materiálnej podstaty namietaného základného práva na zákonného sudcu v tomto prípade nedošlo.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	. IV. ÚS 191/08
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu sudcu-zákonný súd-nestrannosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces vec (v procesnom zmysle)-pridelenie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na zákonného sudcu súd-nezávislosť

spisová značka	III. ÚS 37/2022
populárny názov	Dovolacie dôvody v trestnom konaní
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 4 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. b zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133
analytická právna veta	Ak súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu, tak ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.
skutkový stav a základné fakty	Rozsudkom okresného súdu z 28. júna 2017 bol sťažovateľ uznaný vinným za obzvlášť závažný zločin (neoprávnene si zadovážil a prechovával drogu a už bol za taký čin odsúdený), ktorého sa dopustil tak, že hoci už bol za zločin v roku 2013 odsúdený, 4. novembra 2015 mal pri sebe injekčnú striekačku, ktorá obsahovala 3 342 mg kryštalického materiálu, z ktorých 1 728 mg bol absolútny metamfetamín, čo zodpovedalo 43 bežným jednotlivým dávkam drogy. Pri určení výmery trestu okresný súd vychádzal z toho, že sťažovateľ už bol za zločin podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona v roku 2013 odsúdený, čo posúdil

	<p>ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, a preto podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona vzhľadom na prevažujúci pomer priťažujúcich okolností zvýšil dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu z 10 rokov na 11 rokov a 8 mesiacov. Vzhľadom na hornú hranicu trestnej sadzby 15 rokov okresný súd sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody na 12 rokov.</p> <p>Krajský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, no rozhodol rovnako ako okresný súd len s tým, že v opise skutku množstvo drogy nevyjadril v počte bežných dávok, ale v peňažnej hodnote na trhu (150,39 eur).</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, ktoré ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením najvyšší súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku pre neexistenciu dovolacích dôvodov odmietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Najvyšší súd v ústavnou sťažnosťou namietanom uznesení skonštatoval, že krajský súd porušil zásadu nie dvakrát za to isté tým, že rovnakú okolnosť posúdil nielen ako znak kvalifikovanej skutkovej podstaty, ale aj ako priťažujúcu okolnosť. Toto zistenie však nevzhladol ako dôvod na vyhovieň dovolaniu sťažovateľa s tým, že sa k nemu vyjadril „nad rámec nevyhnutného“ k sťažovateľovi nenamietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. K tomu treba uviesť, že dovolanie musí byť vyjadrené označením konkrétnych pochybení dovolaním napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktoré mu predchádzalo. Toto určenie vytvára predmet prieskumu dovolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku. Nedostatok pomenovania dôvodu dovolania jeho podriadením pod niektoré z ustanovení podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku je dôvodom odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. e) Trestného poriadku. Takýmto označením však nie je dovolací súd viazaný. Preto, pokiaľ chyba vytýkaná dovolaním je aj chybou rozhodnutia alebo jemu predchádzajúceho konania, pričom táto chyba zároveň spĺňa znaky zákonného dovolacieho dôvodu, označí tento dôvod dovolací súd vo svojom rozhodnutí bez ohľadu na jeho označenie v dovolaní. Preto aj napriek úvodnému konštatovaniu najvyššieho súdu nebol jeho postup preskúmania existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku v nadväznosti na sťažovateľom vecne špecifikované porušenie zásady zákazu dvakrát za to isté nad rámec nevyhnutného.</p> <p>Pokiaľ ide o názor najvyššieho súdu, že výrok o treste možno z hmotnoprávnej pozície napadnúť len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (s výnimkou prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viazucich sa na rozhodovanie o treste), je potrebné zohľadniť, že tento záver bol prijatý v súvislosti s rozhodovaním o tom, či nepoužitie ustanovení o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 Trestného zákona napĺňa dovolací dôvod o nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Preto nemožno vo veci sťažovateľa argumentovať týmito právnymi závermi, keďže mimoriadne zníženie trestu je na fakultatívnej úvahe súdu. Naproti tomu podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona musí súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery obligatórne prihliadnúť na pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností. Práve z dôvodu, že ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu nie sú kogentnej povahy, bolo vylúčené ich subsumovanie pod dovolací dôvod o nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.</p> <p>Interpretáciu najvyššieho súdu o dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v časti o nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia nemožno považovať za ústavne konformnú, keďže i pri zjavnom zistení nesprávneho právneho posúdenia krajským súdom viedla k odmietnutiu dovolania sťažovateľa. Najvyšší súd zjavne opomenul zohľadniť, že § 38 ods. 1 Trestného zákona je ustanovením kogentnej povahy, ktoré nebolo na skutok sťažovateľa aplikované krajským súdom v súvislosti s ukladaním trestu.</p> <p>Najvyšší súd, citujúc z rozhodnutia R 18/2015, vylúčil z dovolacieho prieskumu otázku zohľadnenia poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, hoci práve v tomto rozhodnutí dospel k záveru, podľa ktorého ak súd vo výroku napadnutého</p>

	<p>rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu, tak ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Toto východisko je aplikovateľné aj na vec sťažovateľa, keďže krajský súd vo výroku rozhodnutia konštatoval okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby a zároveň ju zohľadnil ako priťažujúcu okolnosť.</p> <p>Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vylúčil preskúmanie správnosti akéhokoľvek modifikovania trestných sadzieb podľa § 38 Trestného zákona, čo nemožno považovať za ústavne udržateľné. Je úlohou najvyššieho súdu naprávať právne omyly súdov nižších stupňov, spočívajúcich v nesprávnej aplikácii hmotnoprávných ustanovení kogentnej povahy, dokonca v tak dôležitej otázke, akou je určenie výšky trestu odňatia slobody pri nespochybnej existencii poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Tým, že najvyšší súd pri rozhodnutí o dovolaní sťažovateľa takto nepostupoval, došlo namietaným uznesením najvyššieho súdu k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keď dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nebol interpretovaný ústavne nekonformným spôsobom.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>trestné konanie-rozhodnutie o treste návykové látky-drogy trest-odňatia slobody trest-poľahčujúce a priťažujúce okolnosti dovolanie-dovolacie dôvody</p>

spisová značka	III. ÚS 189/2022
populárny názov	Obnova trestného konania
sudca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov § 12 ods. 6
analytická právna veta	Hodnotenie spôsobilosti novo predkladaných skutočností alebo dôkazov v štádiu rozhodovania o povolení obnovy konania (iudicium rescindens) sa má pohybovať v rovine pravdepodobnosti. Podmienkou pre povolenie obnovy trestného konania nie je absolútna istota, že novo tvrdené skutočnosti alebo dôkazy nepochybne povedú k skutkovým zisteniam odlišným od pôvodného konania.
skutkový stav a základné fakty	Rozsudkom okresného súdu z 15. februára 2019 v spojení s uznesením krajského súdu z 12. septembra 2019 bol sťažovateľ uznaný vinným z trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že poškodeného pod hrozbou fyzického násillia donútil vybrať pôžičku na meno poškodeného, čím mu spôsobil škodu v sume 18 300 eur. Za to bol sťažovateľovi uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov. Zároveň bola sťažovateľovi uložená povinnosť nahradiť poškodenému škodu. Návrhom z 9. decembra 2019 požiadal sťažovateľ o obnovu trestného konania

	<p>vedeného okresným súdom. Návrh na obnovu konania okresný súd uznesením zo 7. februára 2020 s poukazom na § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením zo 6. apríla 2020 s poukazom na § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, ktorej ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 34/2021-39 z 23. marca 2021 (ďalej len „nález z 23. marca 2021“) vyhovel. V predmetnom náleze ústavný súd vyslovil porušenie sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.</p> <p>Krajský súd sťažnosť sťažovateľa po vrátení veci ústavným súdom na ďalšie konanie a rozhodnutie napadnutým uznesením s poukazom na § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku opätovne zamietol.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnuté uznesenie neodôvodnil dostatočným spôsobom, pričom pri opätovnom rozhodovaní o jeho sťažnosti nedôvodne nereflektoval (nezhodnotil) právny názor, ktorý ústavný súd vyriekol v náleze z 23. marca 2021. Sťažovateľ východiskovo argumentuje, že odsudzujúci rozsudok bol v rozhodujúcom založený na dvoch znaleckých posudkoch, a to na znaleckom posudku PhDr. Evy Sklenárovej a znaleckom posudku PhDr. Katy Piačkovej. Oba znalecké posudky vyznievajú v neprospech sťažovateľa. Po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku si sťažovateľ nechal vyhotoviť u znalca PhDr. Mariána Garbára ďalší znalecký posudok, ktorý mu je na prospech. Tento znalecký posudok má podľa sťažovateľovej mienky predstavovať nový dôkaz, ktorý všeobecné súdy (okresný súd a krajský súd) v procese povoľovania obnovy trestného konania v podstate odmietajú reflektovať.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Jadrom podanej ústavnej sťažovateľa sú v podstate tri námietky. Sťažovateľ namieta, že krajský súd (i) sa nevysporiadal s dôležitosťou znaleckého posudku PhDr. Mariána Garbára, (ii) nevyhodnotil tento znalecký posudok v kontexte už vykonaných dôkazov a (iii) nepodal odpoveď na to, prečo považuje znalecký posudok PhDr. Evy Sklenárovej za vierohodný napriek tomu, že bol spochybnený viacerými argumentmi. Uvedené argumentačné línie považuje ústavný súd za potrebné preskúmať aj v kontexte nálezu z 23. marca 2021, ktorý terajšej sťažovateľovej veci chronologicky aj vecne predchádza.</p> <p>Krajský súd v napadnutom uznesení uvádza a dôvodí, že z písomného návrhu na povolenie obnovy konania, ako aj z výsledkov vykonaného dokazovania na verejnom zasadnutí pred okresným súdom (predovšetkým išlo o realizovaný výsluch znalca PhDr. Mariána Garbára), neboli produkované dôkazy, ktoré by odôvodnili obnovu konania. Z ústavnej sťažnosti, ako aj z nálezu z 23. marca 2021 (najmä body 25 a 38 zmieneneho nálezu) však vyplýva, že znalec PhDr. Marián Garbár vypovedal na predmetnom verejnom zasadnutí v prospech sťažovateľa, teda vyjadril sa v prospech povolenia obnovy konania. Pokiaľ mal všeobecný súd na mysli závery PhDr. Mariána Garbára o odlišnosti použitých metód, tieto podľa názoru ústavného súdu istotne nemôžu byť dominantným dôvodom pre zamietnutie návrhu na povolenie obnovy konania.</p> <p>Ústavný súd ďalej dodáva, že tak z uznesenia krajského súdu zrušeného nálezom z 23. marca 2021, ako ani z napadnutého uznesenia nevyplýva zmienka o spochybnení záverov PhDr. Mariána Garbára. Krajský súd sa v napadnutom uznesení v podstate obmedzuje na formálnu preferenciu určitej časti dôkaznej matérie, pričom nijako konkrétne nespochybňuje dôkaznú váhu znaleckého posudku PhDr. Mariána Garbára. Takýmto prístupom krajský súd podľa názoru ústavného súdu nerešpektuje právny názor vyslovený v bode 40 nálezu z 23. marca 2021. Krajský súd ohľadom predmetného znaleckého posudku nekonštatuje žiadne pochybnosti. Inak povedané, z napadnutého uznesenia jednoznačne a určito nevyplýva, prečo by sťažovateľom predložený nový dôkaz nemohol viesť k inému rozhodnutiu v trestnej veci sťažovateľa (bod 42 druhá veta nálezu z 23. marca 2021).</p> <p>Len na dôvažok dáva ústavný súd krajskému súdu opätovne do pozornosti, že</p>

	<p>hodnotenie spôsobilosti novo predkladaných skutočností alebo dôkazov v štádiu rozhodovania o povolení obnovy konania (iudicium rescindens) sa má pohybovať v rovine pravdepodobnosti. Podmienkou pre povolenie obnovy trestného konania nie je absolútna istota, že novo tvrdené skutočnosti alebo dôkazy nepochybne povedú k skutkovým zisteniam odlišným od pôvodného konania. Ako vyplýva zo samotného normatívneho textu zákona (§ 394 ods. 1 Trestného poriadku: „Skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli...“), pre povolenie obnovy konania postačuje určitý stupeň pravdepodobnosti či dôvodný predpoklad, že novo navrhnuté skutočnosti alebo dôkazy povedú k zmene pôvodného rozhodnutia (m. m. napr. I. ÚS 34/2021, II. ÚS 111/2015, III. ÚS 406/2014).</p> <p>Pokiaľ ide o druhú sťažostnú námietku, ústavný súd primárne opätovne poukazuje na právne názory obsiahnuté v predchádzajúcom náleze z 23. marca 2021. Sťažovateľ novým znaleckým posudkom oponoval záverom skôr vypracovaného znaleckého posudku, predložil tak konajúcim súdom relevantné skutočnosti a bolo legitímnym jeho očakávanie, že všeobecné súdy sa v konaní o jeho návrhu budú ním nastolenou otázkou zaoberať a vysporiadajú sa s ňou ústavne konformným spôsobom. Ich závery však ostali v rovine tvrdenia bez toho, aby boli náležite odôvodnené. Aj v tomto zmysle je poslanstvo ústavného súdu adresované krajskému súdu zrejme v tom smere, že pokiaľ krajský súd relevantným spôsobom nespochybní závery PhDr. Mariána Garbára konkrétnym odôvodnením, žiada sa ich spochybníť aspoň v kontexte iných vykonaných dôkazov.</p> <p>Krajský súd uviedol, že v posudzovanej veci argumenty a tvrdenia odsúdeného obsiahnuté v písomnom návrhu na povolenie obnovy konania považuje v kontexte výsledkov vyplývajúcich z procesu dokazovania za účelové, a ako také nespĺňajú kritériá na povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Takéto tvrdenie ústavný súd nepovažuje za ústavnoprávne udržateľné. Argumentácia krajského súdu ostáva v rovine abstraktných tvrdení, ktoré nie sú previazané na skutkový stav danej veci.</p> <p>Ústavnému súdu ďalej nie je zrejma ani opora tvrdenia krajského súdu o tom, že vina sťažovateľa bola jednoznačne preukázaná. Podľa názoru ústavného súdu ani všeobecné súdy nepopierajú, že dôkazná matéria bola v pôvodnom konaní vzájomne protichodná. V danej veci existovala zrejma dôkazná núdza, ktorú sa okresný súd usiloval eliminovať obstaraním ďalšieho znaleckého posudku, pričom sťažovateľ v reakcii na predmetný krok následne obstaral ďalší znalecký posudok, z ktorého vyplývajú kontrapozičné závery.</p> <p>Vzhľadom na absenciu presvedčivých úvah krajského súdu týkajúcich sa výpovednej hodnoty znaleckého posudku PhDr. Mariána Garbára je podľa právneho názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie rozporné so základným právom normatívne objektivizovaným v čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavná neudržateľnosť spočíva v tom, že napadnuté uznesenie je v už prezentovaných intenciách odôvodnené nedostatočne, pretože nereaguje na podstatné argumenty sťažovateľa, ktorými sa usiluje dosiahnuť obnovenie trestného konania.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>rozhodnutie-odôvodnenie znalec, znalecký posudok-znalecké dokazovanie obnova konania-obnova konania v trestnom konaní</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 224/2022</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Odvolanie -výklad § 44 ods. 3 Ex. poriadku</p>

sudca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Ustanovenie § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, o ktoré krajský súd opiera napadnuté rozhodnutia, obsahuje precizovanie skutočností, ktoré má súd preverovať pri skúmaní súladu exekučného titulu so zákonom, a to pre úzku časť exekučných titulov – rozhodcovské exekučné tituly vydané v tzv. spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Uvedené ustanovenie teda – v pozícii lex specialis k § 44 ods. 2 Exekučného poriadku – len pre tieto exekučné tituly a len pre túto čiastkovú otázku (dôvody na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia) stanovuje niečo iné, než lex generalis stanovuje pre všetky exekučné tituly.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa návrhmi na vykonanie exekúcie domáhala od označených povinných vymoženía dlžných súm na základe rozhodcovských rozsudkov vydaných Stálym rozhodcovským súdom Victoria Arbitr, Vojtecha Tvrdého 793/21, Žilina. Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) 3 zamietol žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcií v ústavných sťažnostiach označenými uzneseniami. Sťažovateľka proti týmto uzneseniam okresného súdu podala odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd napadnutými uzneseniami tak, že odvolania sťažovateľky odmietol. Odvolania podľa právneho názoru krajského súdu vyjadreného v odôvodneniach napadnutých uznesení smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým nepripúšťa odvolanie ani Exekučný poriadok a ani Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Odvolací súd v odôvodneniach napadnutých uznesení poukázal na znenie § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, podľa ktorého bola žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia zamietnutá, a na to, že uvedené ustanovenie nepripúšťa podanie odvolania. Sťažovateľka nesúhlasí so záverom krajského súdu o neprípustnosti ňou podaných odvolaní a tvrdí, že tento záver je založený na nesprávnom výklade a aplikácii ustanovení § 44 ods. 2 a ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom k 31. marcu 2017.
z odôvodnenia	Krajský súd výroky svojich napadnutých uznesení (o odmietnutí odvolaní proti rozhodnutiam súdu prvej inštancie o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia, pozn.) odôvodnil s poukazom na to, že exekučné tituly boli vydané v spotrebiteľských rozhodcovských konaniach. Krajský súd v nadväznosti na uvedené v podstatnom zhodne uviedol, že ustanovenie § 44 ods. 3 bolo do Exekučného poriadku včlenené zákonom č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako samostatné ustanovenie vzťahujúce sa na prípady rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia, keď je exekučným titulom rozhodcovské spotrebiteľské rozhodnutie. Podľa krajského súdu sú kritériá posudzovania žiadostí o udelenie poverenia v týchto osobitných prípadoch v § 44 ods. 3 Exekučného poriadku stanovené komplexne – teda bez potreby čo aj len podporne aplikovať § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V tomto ustanovení je ďalej komplexne upravená situácia, keď exekučný súd žiadosť o udelenie poverenia zamietne. Pokiaľ exekučný súd zamietla žiadosť o udelenie poverenia podľa tohto ustanovenia, potom sa v plnom rozsahu uplatní zásada Lex specialis derogat legi generali aj s dôsledkom na prípustnosť odvolania. Preto je potrebné zaujať stanovisko, že na prípady zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku sa nevzťahuje § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a teda ani prípustnosť odvolania stanovená v tomto ustanovení. S právnym názorom, na ktorom krajský súd založil napadnuté uznesenia, sa

	<p>nemožno stotožniť.</p> <p>Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je generálnou normou, upravujúcou v prvom rade postup exekučného súdu pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie [povinnosť exekučného súdu (i) skúmať súlad žiadosti o udelenie poverenia, exekučného titulu a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, (ii) v prípade kladného záveru udeliť poverenie na vykonanie exekúcie, (iii) v prípade záporného záveru uznesením žiadosť o udelenie poverenia zamietnuť, (iv) vysporiadať sa so žiadosťou o udelenie poverenia (t. j. udeliť poverenie alebo zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia) v stanovenej poriadkovej lehote] a v druhom rade ustanovuje prípustnosť odvolania proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. Uvedené otázky, t. j. postup súdu, ako aj prípustnosť odvolania, predmetné ustanovenie normuje pre všetky exekučné tituly, ibaže by pre určité exekučné tituly zákon expressis verbis stanovil, čo sa týka týchto základných kategórií, niečo iné.</p> <p>Samotný § 42 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovuje pre určitú skupinu exekučných titulov (tzv. exekučná notárska zápisnica, rozhodcovské exekučné tituly a exekučné tituly vydané na podklade zmenky) výnimku zo základnej úpravy jednej z otázok, ktoré sú predmetom tohto ustanovenia (poriadková lehota na rozhodnutie súdu o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). V prípade týchto exekučných titulov teda exekučný súd môže posudzovať potrebné otázky „dlhšie“. Táto výnimka dopadá na všetky rozhodcovské tituly, keďže odkaz na § 41 ods. 2 7 písm. d) Exekučného poriadku je odkazom na vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov bez ich rozlíšenia na „komerčné“ alebo „spotrebiteľské“ rozhodcovské konania či súdy.</p> <p>Ustanovenie § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, o ktoré krajský súd opiera napadnuté rozhodnutia, obsahuje precizovanie skutočností, ktoré má súd preverovať pri skúmaní súladu exekučného titulu so zákonom, a to pre úzku časť exekučných titulov – rozhodcovské exekučné tituly vydané v tzv. spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Uvedené ustanovenie teda – v pozícii lex specialis k § 44 ods. 2 Exekučného poriadku – len pre tieto exekučné tituly a len pre túto čiastkovú otázku (dôvody na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia) stanovuje niečo iné, než lex generalis stanovuje pre všetky exekučné tituly.</p> <p>Predmetné ustanovenie by mohlo byť považované za komplexnú úpravu spôsobilosti spotrebiteľských rozhodcovských titulov za predpokladu, že by upravovalo všetky otázky a situácie, normované v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.</p> <p>Keďže v okolnostiach posudzovaných vecí krajský súd dospel k neprijateľnému záveru o neprípustnosti odvolania z dôvodov, ktoré nemajú oporu v samotnom zákone (Exekučný poriadok), a svojimi napadnutými uzneseniami odmietol odvolania sťažovateľky smerujúce proti uzneseniam o zamietnutí vydania poverení na vykonanie exekúcie ústavne nesúladnou aplikáciou na vec dopadajúcich noriem Exekučného poriadku, sťažovateľke odňal prístup k opravnému prostriedku – odvolaniu. Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnutými uzneseniami krajského súdu došlo porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>výklad (interpretácia)-formalistický exekúcia-poverenie odvolanie-rozhodnutie o odvolaní</p>

spisová značka	III. ÚS 286/2022
populárny názov	Kontradiktórnosť konania - neodkladné opatrenie
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Zachovanie princípu kontradiktórnosti konania a dodržanie zákonom ustanovenej povinnosti umožniť protistrane vyjadriť sa k návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu (proti ktorému neexistuje opravný prostriedok) musí byť vo vzťahu k povinnosti súdu rozhodnúť v lehote 30 dní od doručenia spisu odvolaciemu súdu vždy prioritizované a v prípade konfliktu týchto dvoch povinností je potrebné vždy zabezpečiť v prvom rade naplnenie práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.
skutkový stav a základné fakty	<p>Žalobkyňa podala proti sťažovateľke ako žalovanej na okresnom súde žalobu o zaplatenie sumy 14 200 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia. Zároveň so žalobou podala žalobkyňa návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorým žiadala zriadiť záložné právo v jej prospech (ako záložného veriteľa) vo vzťahu k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve sťažovateľky. Okresný súd vydal 4. októbra 2021 uznesenie č. k. 9C/20/2021-32, ktorým návrh žalobkyne na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie.</p> <p>Listom z 29. novembra 2021 krajský súd doručil sťažovateľke na vyjadrenie návrh žalobkyne na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a odvolanie podané žalobkyňou. Zároveň krajský súd sťažovateľku vyzval, aby sa k doručeným podkladom vyjadrila, a to v lehote sedem dní odo dňa ich doručenia. Sťažovateľka tvrdí, že výzva jej bola doručená 16. decembra 2021 a posledný deň lehoty na podanie vyjadrenia preto pripadol na 23. december 2021.</p> <p>Sťažovateľka 21. decembra 2021 doručila krajskému súdu svoje vyjadrenie k návrhu žalobkyne na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, k uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu žalobkyne na vydanie zabezpečovacieho opatrenia a k odvolaniu žalobkyne voči tomuto uzneseniu.</p> <p>Krajský súd rozhodol o podanom odvolaní žalobkyne napadnutým uznesením z 21. decembra 2021, t. j. podľa tvrdení sťažovateľky ešte pred uplynutím lehoty, ktorú súd poskytol sťažovateľke na vyjadrenie, a to tak, že zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a nariadil zabezpečovacie opatrenie zriadením záložného práva v prospech žalobkyne k nehnuteľnostiam sťažovateľky. Podľa sťažovateľky je z napadnutého uznesenia zjavné, že krajský súd sa s obsahom vyjadrenia sťažovateľky vôbec neoboznámil a zjavne v čase vydania rozhodnutia o vyjadrení sťažovateľky ani nevedel.</p>
z odôvodnenia	<p>Hoci spočiatku Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vylučoval aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke neodkladných opatrení, pretože nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch, jeho neskoršia judikatúra (rozsudok veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06; rozsudok z 13. 1. 2011 vo veci Kübler proti Nemecku, sťažnosť č. 32715/06, § 48; rozsudok z 12. 1. 2012 vo veci Pekárny a cukrárny Klatovy, a. s., proti Českej republike, sťažnosť č. 12266/07, § 64 – § 71) dokazuje postupný príklon k aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru aj na citované konania.</p> <p>Aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru je pritom závislá od splnenia určitých podmienok. Po prvé, právo, ktoré je predmetom hlavného konania i konania o</p>

nariadení neodkladného opatrenia, musí byť právom občianskym v autonómnom význame tohto pojmu. Po druhé, nevyhnutné je skúmať povahu neodkladného opatrenia, jeho cieľ, účel a dopad na predmetné právo. Vo všetkých prípadoch, keď možno považovať za preukázané, že neodkladným opatrením bolo fakticky rozhodnuté o občianskom práve alebo záväzku bez ohľadu na dĺžku jeho trvania, je čl. 6 dohovoru použiteľný (rozsudok veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06, § 84 – § 85).

V prejednávanej veci nariadené zabezpečovacie opatrenie zasahuje do postavenia sťažovateľky ako žalovanej v rozsahu, ktorým sa obmedzuje jej možnosť nakladať s nehnuteľnosťami. Ide teda o oblasť upravenú normami súkromného práva. Predmetom meritórneho rozhodovania (hlavného konania) je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia od sťažovateľky. V autonómnom ponímaní ide nepochybne o oblasť spadajúcu pod výraz práva a záväzky občianskej povahy. Pokiaľ ide o druhú podmienku, splnenie ktorej sa vyžaduje pre aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na prejednaný prípad, ústavný súd konštatuje, že aj táto je v konkrétnych okolnostiach veci splnená. Ústavný súd zdôrazňuje predovšetkým vecnú previazanosť predmetu hlavného konania, ktorým je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia a konania 5 vo veci nariadeného zabezpečovacieho opatrenia vydaného v rámci tohto hlavného konania, ktorým bolo zriadené záložné právo vo vzťahu k nehnuteľnostiam vo vlastníctve sťažovateľky. Zabezpečovacie opatrenie má podľa názoru ústavného súdu priamy (aj keď len dočasný) dopad na občianske právo tvoriace predmet meritórneho (hlavného) konania, keďže zabezpečuje, aby právo žalobkyne mohlo byť po rozhodnutí súdu aj reálne vykonané.

Koncept spravodlivého súdneho konania vnímaný v rozhodovacej činnosti ESĽP, ako aj v judikatúre ústavného súdu, vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície proti jej protistrane (pozri napríklad Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, § 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I). Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené (účastníkmi), alebo zabezpečené (súdom) s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (pozri Nideröst-Huber, citované vyššie, Milatová a ďalší v. Česká republika, č. 61811/00, ECHR 2005-V, Mareš proti Českej republike, č. 1414/03, 26. október 2006, Krčmář a ďalší proti Českej republike, č. 35376/97, 3. marec 2000, Vokoun proti Českej republike, rozsudok z 3. júla 2008). Ani podľa ústavného súdu však princíp kontradiktórnosti nemá absolútny charakter, pretože existujú aj výnimky z uvedeného pravidla, kde okolnosti prípadu alebo procesnej situácie vylučujú uplatňovanie tohto princípu. Jednou z takých výnimiek je práve konanie o nariadení 6 zabezpečovacieho opatrenia. Najmä v prípadoch, ak má zabezpečovacie opatrenie zabrániť určitému správaniu, ktoré by mohlo zásadným spôsobom poškodiť práva alebo oprávnené záujmy navrhovateľa, by už samotný priestor vytvorený oboznámením sa protistrany s návrhom umožňoval tejto osobe ešte pred vydaním súdneho rozhodnutia zmariť účel, ktorý bol návrhom pôvodne sledovaný.

Z priloženého súdneho spisu vyplýva (a táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná), že krajský súd vyzval sťažovateľku na vyjadrenie sa k návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia žalobkyne, k uzneseniu okresného súdu o jeho odmietnutí a k odvolaniu žalobkyne voči prvostupňovému rozhodnutiu, a to výzvou z 29. novembra 2021, ktorá bola odoslaná na poštovú prepravu toho istého dňa. Zo spisu rovnako vyplýva, že doručka v tomto prípade neobsahovala dátum doručenia výzvy sťažovateľke. Z oznámenia Slovenskej pošty, v rámci odpovede na reklamáciu krajského súdu vyplýva, že predmetná zásielka bola doručená sťažovateľke skutočne až 16. decembra 2021. Súdom určená sedemdnňová lehota na vyjadrenie preto uplynula 23. decembra 2021. Keďže sťažovateľka doručila svoje vyjadrenie krajskému súdu 21. decembra

	<p>2021 (a táto skutočnosť rovnako nebola medzi stranami sporná), ústavný súd konštatuje, že svoje vyjadrenie doručila včas a krajský súd tak rozhodol predčasne, ešte počas plynutia lehoty sťažovateľky. Sťažovateľka včas a riadne podala svoje vyjadrenie k návrhu žalobkyne na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, k uzneseniu okresného súdu a podanému odvolaniu, a preto krajský súd mal a musel na takéto podanie sťažovateľky prihliadať.</p> <p>Ústavnému súdu neostáva iné, než konštatovať, že postupom krajského súdu spočívajúcim v nezohľadnení vyjadrenia sťažovateľky v napadnutom uznesení došlo k znemožneniu sťažovateľky v uskutočňovaní jej patriacich procesných práv v miere predpokladanej čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>rozsudok EŠLP veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06;</p> <p>rozsudok EŠLP z 13. 1. 2011 vo veci Kübler proti Nemecku, sťažnosť č. 32715/06, § 48;</p> <p>rozsudok EŠLP z 12. 1. 2012 vo veci Pekárny a cukrárny Klatovy, a. s., proti Českej republike, sťažnosť č. 12266/07, § 64 – § 71</p> <p>rozsudok EŠLP veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06, § 84 – § 85</p> <p>rozsudok EŠLP Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, § 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I</p> <p>rozsudok EŠLP Milatová a ďalší v. Česká republika, č. 61811/00, ECHR 2005-V,</p> <p>rozsudok EŠLP Mareš proti Českej republike, č. 1414/03, 26. október 2006,</p> <p>rozsudok EŠLP Krčmář a ďalší proti Českej republike, č. 35376/97, 3. marec 2000,</p> <p>rozsudok EŠLP Vokoun proti Českej republike, rozsudok z 3. júla 2008</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>doručenie, doručovanie-doručenka</p> <p>princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-kontradiktórnosť</p> <p>predbežné opatrenie</p>

spisová značka	III. ÚS 322/2022
populárny názov	Trovy starej exekúcie
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 4</p>

analytická právna veta	Ak výsledok konania nemôže priniesť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie všeobecného súdu, len pre formálne zopakovanie procesu sa zásadne nezrušuje.
skutkový stav a základné fakty	<p>Preskúmaná vec sa týka námietky sťažovateľa proti dôvodu, pre ktorý došlo k zastaveniu exekúcie a s tým súvisiacich dôsledkov dopadajúcich na trovy konania. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol okresným súdom 28. októbra 2013 poverený vykonaním exekúcie na vymozenie peňažnej pohľadávky. Sťažovateľ 27. decembra 2019 postúpil okresnému súdu návrh oprávneného na zastavenie exekúcie. Okresný súd o podanom návrhu nerozhodol. Okresný súd uznesením z 23. apríla 2021 výrokom o zastavení tzv. starej exekúcie reagoval na uplynutie rozhodnej doby podľa § 3 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“). Okresný súd sťažovateľovi náhradu trov exekúcie nepriznal z dôvodu, že sťažovateľ nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie spolu s výzvou na úhradu paušálnych trov podľa § 5 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z., a tak v zmysle dôvodovej správy k uvedenému zákonu mu nepatrí nárok na paušálne trovy. Okresný súd touto ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol s konštatovaním vecne správnych záverov.</p> <p>Sťažovateľ považuje namietané uznesenie okresného súdu za arbitrárne. Podľa neho o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie nebolo zo strany okresného súdu rozhodnuté. Súd naňho opakovane a nelogicky prenáša zodpovednosť za nevydanie upovedomenia o zastavení starej exekúcie, pritom na takýto postup nebol daný zákonný dôvod, pretože okresný súd po nadobudnutí účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. naďalej rozhodoval o zastavení exekúcie na návrh oprávneného.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na vyjadrenie predsedu okresného súdu, v ktorom uviedol, že sťažovateľ doručil 27. decembra 2019 okresnému súdu návrh oprávneného na zastavenie exekúcie v zmysle § 57 Exekučného poriadku, v rámci ktorého tiež navrhol, aby okresný súd nerozhodoval o trovách exekúcie.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej ak výsledok konania nemôže priniesť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie všeobecného súdu, len pre formálne zopakovanie procesu sa zásadne nezrušuje (III. ÚS 246/2018, III. ÚS 152/2019). Vo veci sťažovateľa ústavný súd zastáva názor, že prípadné zrušenie namietaného uznesenia vydaného sudcom by pre sťažovateľa neprinieslo priaznivejšie rozhodnutie. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie v zákonnej lehote, okresný súd uznesením vyšším súdnym úradníkom rozhodol, že nemá nárok na náhradu trov exekúcie. Zákon č. 233/2019 Z. z. neupravuje iný spôsob, ktorým by umožňoval okresnému súdu priznať súdnemu exekútorovi (sťažovateľovi) nárok na náhradu paušálnych trov exekúcie, ak sám exekútor nepristúpil k vydaniu upovedomenia o zastavení starej exekúcie spolu s výzvou na úhradu paušálnych trov exekúcie v zákonnej lehote. Ani eventuálne rozhodnutie okresného súdu o zastavení exekučného konania podľa Exekučného poriadku (čo sťažovateľ žiada) by pre sťažovateľa neprinieslo priaznivejšie rozhodnutie o trovách exekúcie, pretože si ich neuplatnil (navrhol, aby sa o nich nerozhodovalo) [obdobne IV. ÚS 252/2022]. V dôsledku uvedeného je zrejmé, že tu chýba možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na rozhodnutie o trovách sťažovateľa. Ak je totiž sťažovateľom namietaný zásah do jeho ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv alebo slobôd, potom musí byť tento zásah výrokom meritórneho rozhodnutia ústavného súdu odstrániteľný.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sa nestotožnil so sťažnosťou argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou v ústavnej sťažnosti a ústavnej sťažnosti nevyhovelo s tým, že okolnosti veci nevyžadovali ústavnoprávne posúdenie ďalších sťažnostných námietok.</p>

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	exekúcia-trovy exekúcie

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.